

PEDOT JA PETO

1. Symboliikan synty. Raamatussa ei ole keskiajan bestiaarien kaltaista symboliikkaa; korkeintaan siitä näkyy alkujoistakin eläimistä puhuttaessa. Ihmiselle vihamielisillä pedoilla on kuitenkin sijansa uskonnollisessa ajattelussa, ja ne tarjoavat kuvallisia esityksiä, joita tavataan Ensimmäisestä Mooseksen kirjasta Ilmestyskirjaan asti. Eläinten salaisuutta ei pohdita; sen sijaan mukana ovat kaikki vastenmieliset tai vaaralliset eläimet, myös tarujen eläimet: villipedot, leijonat, sudet ja pantterit (Hoos. 5:14; 13:7), hyeenat ja sakaalit (Jes. 13:22); petolinnut ja raunioissa asuvat linnut (Jes. 13:21; 34:11ss; Sef. 2:14); matelijat basiliskista krokotiiliin (Ps. 91:13; Hes. 29); vahingolliset hyönteiset, kuten heinäsiirkat ja kulkusiirkat (Nah. 3:15ss)... Näin ihmistä vastaan asettuu kokonainen pahantahtoinen eläimistö, joka liittyy demonien läsnäoloon (vrt. satyyrit kohdissa Jes. 13:21; 34:12–14; 3. Moos. 17:7). Lisäksi ovat suuret merihirviöt (1. Moos. 1:21), Pedon prototyypit: Lohikäärme, pakeneva Käärme, Rahab tai Leviatan (Jes. 27:1; Job 7:12; Jes. 51:9). Tämä olento, joka itämaisten myyttien symboliikassa personifioi meren, asettuu itse Jahvea vastaan hänen pelastussuunnitelmansa vastustajana.

2. Alussa. Jotkin tekstit kuvaavat Jumalan luomisteon voitokkaaksi taisteluksi alkuhirviötä, epäjärjestyksen ruumiillistumaa, Rahabia tai Leviatania vastaan. Ne käyttävät tässä kuvastoa, josta myyttinen sisältö on jo riisuttu (Ps. 74:13s; 89:10s; Job 9:13; Job 25:12; Jes. 51:9). Tämä historian ulkopuolelle sijoittuva sota antaa merkityksen kaikille historian aikana tapahtuville yhteenotoille Jahven ja hänen vihollistensa välillä. Ensimmäinen näistä yhteenotoista on paratiisin draama (1. Moos. 3). Ensimmäisessä Mooseksen kirjassa Jumalan ja ihmisten kavala vastustajaa ei vielä kutsuta hänen oikealla nimellään; mutta maallisen käärmeen takana piilee alkukäärme, Lohikäärme, joka on Paholainen ja Saatana (Viis. 3:24; Ilm. 12:9; 20:2). Kaikista eläimistä kirotuin edustaa näin Kirottua sanan täydessä merkityksessä; ja historiasta tulee suljettu taistelukenttä, jolla tämä mittaa voimansa naisen jälkeläisten kanssa, joihin hän on saanut jonkin verran valtaa (1. Moos. 3:14ss).

3. Pedon taistelut ihmistä vastaan.

a. Pedot Jumalan vitsauksina. Tämä sota käydään ensin ajallisella tasolla: vahingolliset pedot käyvät syntisen ihmiskunnan kimppuun. Ne eivät kuitenkaan toimi täysin itsenäisesti; Jumala osaa kääntää niiden toiminnan palvelemaan tarkoituksiaan. Ne panevat täytäntöön hänen tuomionsa Egyptiä vastaan (2. Moos. 7:26–8:28; 10:1–20; Viis. 16:1–12); ne toteuttavat hänen kirouksensa uskottomalle kansalleen (5. Moos. 28:26,42; 3. Moos. 26:22; vrt. Jer. 15:3). Siksi autoituneiden, villipedoille jätettyjen kaupunkien tuttu kuva havainnollistaa ihmisyyhteisöjen rangaistusta (Jes. 34:11a; Jer. 9:10; 10:22; 49:33; 50:39; 51:37; Sef. 2:14s...). Erämaassa polttavat käärmeet purevat napisevia (4. Moos. 21:5–7); luvatussa maassa heinäsiirkat ahmivat sadon. Tämän pelottavan armeijan hyökkäys ennakoii Jahven päivää (Joel 1–2). Symbolisia heinäsiirkkoja tavataan myös eskatologisten vitsausten joukossa: ne ovat outoja ratsastajia, jotka hävittävät syntistä ihmiskuntaa (Ilm. 9:3–10; vrt. Nah. 3:15ss; Jer. 51:27). Niiden kärjessä kulkee Syvyyden enkeli (Ilm. 9:11), eikä kukaan vältty niiltä, ellei häneen ole tehty pelastuksen merkkiä (Ilm. 9:4; vrt. 7:3).

b. Pedon voitot. Mutta Pedolla on muitakin voittoja. Sen hahmon suojissa Saatana saa ihmiset palvomaan itseään. Sokeudessa nämä kumartavat ”kaikenlaisia matelijoiden ja vastenmielisten eläinten kuvia” (Hes. 8:10). Lain Israelissa kieltämä (5. Moos. 4:16ss) epäjumalanpalveluksen muoto aiheuttaa tuhoa pakanakansojen keskuudessa (Viis. 11:15; 12:24; 13:10,14; Room. 1:23) ja vetää niiden päälle Jumalan vihan ankaruuden (Viis. 16:1–9; Room. 1:24ss). Vielä enemmän: Peto ikään kuin ruumiillistuu suurissa pakanallisissa valtakunnissa, jotka pyrkivät hallitsemaan maailmaa, käyvät sotaa Jumalan kansaa vastaan ja osoittavat jumalanpilkallista ylimielisyyttä (Dan. 7:2–8). Näin alkutaistelu alkaa uudelleen täällä maan päällä, sillä kyseinen Peto saa valtansa Lohikäärmeeltä, tämän maailman ruhtinaalta (Ilm. 13:4). Kristus-Kuningasta vastaan se nousee Antikristuksena, pilkkaa Jumalaa, vainoaa pyhiä ja vaatii itseään palvottavaksi (Ilm. 13:1–9), eikä kenelläkään ole oikeutta elää täällä maan päällä, ellei häntä ole merkitty Pedon luvulla (Ilm. 13:16ss; luku). Tämä totalitaarisen valtakunnan vaatimus ei koske vain Antiokhos Epifanesta tai pakanallista Roomaa; sen nähdään syntyvän uudelleen kautta Kirkon historian.

c. Pedon tappio. Mutta tämä Pedon voitto on vain näennäinen ja väliaikainen. Jo Vanhassa testamentissa käy ilmi uskovien voitto. Israelin ollessa erämaassa Mooses pystyttää pronssikäärmeen merkiksi (4. Moos. 21:9), ja jokaisen sitä katsovan elämä säilyy (Viis. 16:6). Pakanoiden eläintenpalvonnan edessä Israel osaa puolustaa uskoaan ainoaan elävään Jumalaan (5. Moos. 14:2–42). Se kohtaa horjumatta leijonien vaaran, ja Jumala vapauttaa sen niistä (Dan. 6); sillä Jumalaan turvautuvaa varjelevat hänen enkelinsä, ja hän voi tallata vahingolliset pedot jalkoihinsa (Ps. 91:11–13). Nämä ennakoivat voitot ilmoittavat Jeesuksen voitosta: torjuttuaan Saatanan (Matt. 4:1–11 rinn.) hän jää erämaahan ”villieläinten pariin”, ja enkelit palvelevat häntä (Mark. 1:13). Siksi hän voi antaa opetuslapsilleen ”vallan polkea jalkoihinsa käärmeitä, skorpioneja ja vihollisen kaiken voiman” (Luuk. 10:17s), sillä Saatana on nyt pudonnut taivaasta, ja jopa demonit tottelevat Jeesuksen lähettämiä (vrt. Luuk. 10:17ss). Vaikka Pedon tappio ei vielä ole kaikkien nähtävissä, se on silti jo toteutunut.

4. Pedon kuolema. Historian päättävä tuomio vie tämän tappion täyttymykseen: Peto surmataan ja sen ruumis annetaan tulelle (Dan. 7:11–27). Näin sinetöidään alkukäärmeen, Paholaisen ja Saatanan, tappio (Ilm. 12:9). Tämä on Kristuksen viimeinen taistelu (Ilm. 19:11–16), jossa hän puolustaa pyhää kaupunkiaan valloilleen päässeitä kansoja vastaan (Ilm. 20:8s). Silloin Saatana, Kuolema ja Haades, Peto ja sen väärä profeetta sekä kaikki Pedon palvojat, Antikristuksen seuraajat, heitetään yhdessä tuliseen, rikkiä palavaan järveen, joka on toinen kuolema (Ilm. 19:19ss; 20:10,14). Näin päättyy draama, joka alkoi alussa.

PG

Katso myös: → Baabel ja Babylon 6 — blaspheme — guerre AT IV — Luvut II 2 — roi NT II — Saatana III victoire AT i ; NT z